

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง "สุขภาพจิตและการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
รัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร มีรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ดังนี้

การวิจัยภายในประเทศ

ประคินันท์ วรรณประเวศ (2513 : 142-146) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษา
เกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของวัยรุ่นไทยในโรงเรียนรัฐบาลชาย และโรงเรียนรัฐบาล
หญิงในจังหวัดพระนคร" ความมุ่งหมายของการวิจัยคือ เพื่อจะศึกษาเกณฑ์ปกติของลักษณะ
บุคลิกภาพในรูปคะแนนมาตรฐาน และเพื่อแสดงการตัดขวางของคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิก-
ภาพของเด็กวัยรุ่นชายและเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนรัฐบาลชายและโรงเรียนรัฐบาลหญิง ใน
จังหวัดพระนคร ในด้านต่อไปนี้คือ บุคลิกภาพทั่วไป การยอมรับตนเอง-การยอมรับผู้อื่น
ความวิตกกังวล การเก็บตัว-การแสดงออก และความต้องการ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน
1,000 คน เป็นชาย 500 คน หญิง 500 คน อายุระหว่าง 13 ปี ถึง 17 ปี ซึ่งกำลัง
ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนรัฐบาลชายจำนวน
7 โรงเรียน และโรงเรียนรัฐบาลหญิงจำนวน 5 โรงเรียน ในจังหวัดพระนคร เครื่องมือ
ที่ใช้ประกอบด้วยแบบสำรวจบุคลิกภาพทั่วไป (California Psychological Inventory)
แบบสอบถามการยอมรับตนเองและการยอมรับผู้อื่น (Acceptance of Self and Others)
แบบสอบถามวิตกกังวล การเก็บตัว-การแสดงออก และแบบสำรวจบุคลิกภาพ (Edwards
Personal Preference Schedule) ผลการวิจัยปรากฏว่า ได้เกณฑ์ปกติของลักษณะ
บุคลิกภาพในรูปคะแนนมาตรฐานสำหรับเด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 13 ปี ถึง 17 ปี ใน
โรงเรียนรัฐบาลชายและโรงเรียนรัฐบาลหญิงในจังหวัดพระนคร (1) เด็กวัยรุ่นชายอายุ
13 ปี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีกว่าเด็กวัยรุ่นอายุ 14 ปี และ 16 ปี
ยอมรับตนเองมากกว่ายอมรับผู้อื่น มีความวิตกกังวลและเก็บตัวมากที่สุด ห่วงการแสดงออกและ
ขอความช่วยเหลือมากที่สุด เด็กวัยรุ่นหญิงอายุ 13 ปี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับ

ผู้อื่นได้น้อยกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในช่วงอายุอื่น ยอมรับตนเองมากกว่ายอมรับผู้อื่น มีความวิตกกังวลและเก็บตัวมากที่สุด ต้องการยกย่อง แสดงออกผูกไมตรีกับผู้อื่น และก้าวร้าวมากที่สุด (2) เด็กวัยรุ่นชายอายุ 14 ปี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้น้อยกว่าเด็กวัยรุ่นชายอายุ 13, 15 และ 17 ปี ยอมรับผู้อื่นมากกว่ายอมรับตนเอง มีความวิตกกังวลมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายอายุ 15 ปี และ 17 ปี แต่เก็บตัวน้อยที่สุด มีความต้องการยกย่องและความเป็นระเบียบมากที่สุด เด็กวัยรุ่นหญิงอายุ 14 ปี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้น้อยกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงอายุ 15 และ 17 ปี แต่มากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงอายุ 13 และ 16 ปี ยอมรับตนเองมากกว่ายอมรับผู้อื่น มีความวิตกกังวลและเก็บตัวมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิง 15, 16 และ 17 ปี มีความต้องการความเป็นระเบียบ ขอความช่วยเหลือ ช่วยเหลือผู้อื่น และก้าวร้าวมากที่สุด (3) เด็กวัยรุ่นชายอายุ 15 ปี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีกว่าเด็กวัยรุ่นชายอายุ 14 และ 16 ปี ยอมรับตนเองมากกว่าผู้อื่น มีความวิตกกังวลและเก็บตัวน้อยกว่าเด็กวัยรุ่นชายอายุ 13 และ 16 ปี ต้องการปกครองตนเอง ผูกไมตรีกับผู้อื่น และต้องการความเปลี่ยนแปลงมากที่สุด ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงอายุ 15 ปี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงอายุ 13, 14 และ 16 ปี ยอมรับผู้อื่นมากกว่ายอมรับตนเอง มีความวิตกกังวลและเก็บตัวน้อยกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงอายุ 13, 14 และ 16 ปี ต้องการปกครองตนเองมากที่สุด (4) เด็กวัยรุ่นชายอายุ 16 ปี มีความสามารถในการปรับตัวได้น้อยที่สุด ยอมรับตนเองมากกว่ายอมรับผู้อื่น วิตกกังวลและเก็บตัวมากกว่าเด็กวัยรุ่นชายอายุ 15 ปี และ 17 ปี และมีความต้องการสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด เด็กวัยรุ่นหญิงอายุ 16 ปี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้น้อยกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงอายุ 14, 15 และ 17 ปี ยอมรับตนเองเท่า ๆ กับยอมรับผู้อื่น มีความวิตกกังวลและเก็บตัวน้อยกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงอายุ 13 และ 14 ปี มีความต้องการยอมรับตนเองและผู้อื่น ยอมรับโทษ อคติและเปลี่ยนแปลงมากที่สุด (5) ทั้งเด็กวัยรุ่นชายและเด็กวัยรุ่นหญิงอายุ 17 ปี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดีที่สุด มีการยอมรับผู้อื่นมากกว่ายอมรับตนเอง มีความวิตกกังวลและเก็บตัวน้อยที่สุด มีความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น และคบเพื่อนต่างเพศมากที่สุด

สุวรรณา ฎานวิงทะ (2513 : 136-138) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษา
 เกณฑ์ปกติ ของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทยในโรงเรียนรัฐบาลสหศึกษาในจังหวัดพระนคร"
 ความมุ่งหมายของการวิจัย คือ เพื่อจะศึกษาเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนมาตรฐานและเพื่อแสดง
 ภาควัดขวางของคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นชายและเด็กวัยรุ่นหญิง
 ในโรงเรียนรัฐบาลสหศึกษาในจังหวัดพระนคร ในด้านต่อไปนี้คือ ลักษณะบุคลิกภาพทั่วไป
 การยอมรับตนเองและการยอมรับผู้อื่น ความวิตกกังวล การเก็บตัว-การแสดงออก และ
 ความต้องการ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 1,000 คน เป็นชาย 500 คน และหญิง 500 คน
 มีอายุอยู่ระหว่าง 13 ปีบริบูรณ์ ถึง 17 ปี 11 เดือน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนรัฐบาลสหศึกษา จำนวน 8 โรงเรียน ในจังหวัดพระนคร
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสำรวจบุคลิกภาพทั่วไป (California Psycholo-
 gical Inventory) แบบสอบถามการยอมรับตนเอง และการยอมรับผู้อื่น (Acceptance
 of Self and Others) แบบสอบถามความวิตกกังวล การเก็บตัว การแสดงออก และ
 แบบสำรวจบุคลิกภาพ (Edwards Personal Preference Schedule) ซึ่งผลการวิจัย
 ปรากฏว่า (1) เด็กวัยรุ่นชายและหญิงในช่วงอายุ 13 ปี มีแนวโน้มที่จะยอมรับตนเอง
 และผู้อื่นปานกลางและปานกลางค่อนข้างสูง มีความวิตกกังวลปานกลาง เด็กวัยรุ่นชายมี
 การเก็บตัวค่อนข้างมาก ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงมีการเก็บตัวปานกลาง ทั้งสองเพศต่างก็มีความ
 ต้องการแสดงออก มีความไม่มั่นใจ ความซัดเซ้งและปัญหาภายในตนเอง เด็กวัยรุ่นชาย
 และหญิงในช่วงอายุ 14 ปี มีแนวโน้มที่จะมีการยอมรับตนเองปานกลาง โดยเด็กวัยรุ่นชาย
 ยอมรับผู้อื่นสูง และเด็กวัยรุ่นหญิงยอมรับผู้อื่นปานกลาง ความวิตกกังวลของทั้งสองเพศอยู่
 ในระดับสูง เด็กวัยรุ่นชายมีการเก็บตัวปานกลาง ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงเก็บตัวค่อนข้างสูง
 เด็กวัยรุ่นชายมีลักษณะตื่นตัวง่าย ไม่สนิทสนมกับผู้อื่นและก้าวร้าว ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงมี
 ลักษณะของหญิง อ่อนโยนและถือตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยทั้งสองเพศมีความต้องการช่วยเหลือ
 ผู้อื่น เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 15 ปี มีการยอมรับตนเองสูงและปานกลางตามลำดับ มีการ
 ยอมรับผู้อื่น ความวิตกกังวล และเก็บตัวปานกลาง เด็กวัยรุ่นชายมีลักษณะระมัดระวังตัว
 ขยัน เข้มงวด ทำตามประเพณี และสนใจในวงแคบ มีความต้องการออกชน ส่วนเด็กวัยรุ่น
 หญิงมีความคิดและการกระทำอยู่ใต้อิทธิพลของคนอื่น ความคิดไม่กว้างขวางและมีความต้องการ

ยอมรับโทษมากกว่าความต้องการอย่างอื่น เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 16 ปี มีการยอมรับตนเองค่อนข้างต่ำและปานกลางตามลำดับ แต่มีการยอมรับผู้อื่นค่อนข้างต่ำ เด็กวัยรุ่นชายมีความวิตกกังวลและเก็บตัวปานกลาง เด็กวัยรุ่นหญิงมีความวิตกกังวลและการเก็บตัวค่อนข้างต่ำ โดยทั้งสองเพศมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีลักษณะเป็นผู้นำ อคติมีความคิดแจ่มชัด เด็กวัยรุ่นมีความต้องการยกย่อง ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงมีความต้องการเปลี่ยนแปลง เด็กวัยรุ่นชายและหญิงอายุ 17 ปี มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นต่ำ มีความวิตกกังวลและการเก็บตัวต่ำด้วย ทั้งสองเพศต่างก็เป็นคนชอบสังคม ว่องไว มีความสนใจกว้าง เชื่อมั่นในตนเอง เข้มแข็ง พึ่งตนเอง และมีวุฒิภาวะ เด็กวัยรุ่นชายต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่น ส่วนเด็กวัยรุ่นหญิงต้องการการเปลี่ยนแปลง นับว่าช่วงอายุ 17 ปีนี้เป็นช่วงที่มีลักษณะบุคลิกภาพโดยทั่วไปน่าพึงพอใจมากกว่าช่วงอื่น ๆ

กวี สุวรรณกิจ และ อัจฉรา จันไกรผล (2520 : 12-23) ได้ทำวิจัยเรื่อง "ภาวะสุขภาพจิตนักศึกษาชายและหญิงชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์" ซึ่งมีอายุระหว่าง 16-22 ปี พบว่า นักศึกษาที่มีความจำเป็นต้องเข้ารับบริการทางจิตเวช ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยไปจนถึงระดับที่ต้องการมีการรักษาอย่างจริงจังมีถึงร้อยละ 44.2

สาโรช คำรัตน์ (2522 : 102-103) ได้ทำวิจัยเรื่อง "สุขภาพจิตของผู้ที่อยู่ในวัยเรียน" พบว่า ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนร้อยละ 35 มีแนวโน้มเป็นคนมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย คิดมาก มีความวิตกกังวลสูงเมื่อมีปัญหาสะท้อนอารมณ์ มีความโน้มเอียงที่จะเป็นโรคประสาทได้ง่าย และปัญหาภายในบ้านที่ไม่สบายใจมากที่สุดคือ ปัญหาการเงิน รองลงมาคือปัญหาที่บิดามารดาไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ปัญหาการเรียนที่สำคัญที่สุด ได้แก่ การเรียนไม่เข้าใจ เรื่องที่ทำให้มีความวิตกมากได้แก่ เรื่องการเรียน เรื่องฐานะ เมื่อมีปัญหาทำให้รู้สึกไม่สบายใจแต่เพียงผู้เดียว

อัมพร โอตระกูล และ ศรีธรรม ธานี (2522 : 449-456) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของเด็กนักเรียนไทยในชนบทและในเมือง" เมื่อปี พ.ศ. 2520 วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อช่วยเหลือ แก้ไขอารมณ์และพฤติกรรม

ของนักเรียน และส่งเสริมให้มีการประสานงานกันระหว่างบิดามารดาและครู กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชนบทในจังหวัดนครราชสีมา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1,220 คน และนักเรียนในกรุงเทพฯ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2,450 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้จิตแพทย์ตรวจร่างกายและสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า เด็กนักเรียนในชนบทที่มีอายุระหว่าง 12-18 ปี ปัญหาทางจิตที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาในโรงเรียน ร้อยละ 43.2 รองลงมาเป็นปัญหาทางด้านอารมณ์ ร้อยละ 22.5 ปัญหาทางด้านพฤติกรรม ร้อยละ 17.3 และปัญหาจากการติดยา ร้อยละ 2.5 ส่วน นักเรียนในกรุงเทพฯ ที่มีอายุระหว่าง 14-17 ปี ปัญหาทางจิตที่พบมากที่สุดคือ ไม่มั่นใจว่าตนเอง เป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ร้อยละ 29.0 รองลงมาคือ ความขัดแย้งกับบิดา ร้อยละ 27.5 ความยุ่งยากเกี่ยวกับการเรียน ร้อยละ 8.7 และปัญหาด้านจิตใจ ร้อยละ 7.3

เกื้อกูล ทาสีธี และคณะ (2523 : 100-105) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน" วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะและสาเหตุ ของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน และเพื่อหาแนวทางในการวางแผนการดำเนินงาน แนะนำในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างปีการศึกษา 2521-2523 มีอายุระหว่าง 6-13 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ รายงานผลการเรียนและแบบสอบถามนักจิตวิทยา ผลการวิจัยแสดงว่า นักเรียนที่มีลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหามีจำนวน 50 คน ปรากฏในทุกระดับชั้น ลักษณะที่เป็นปัญหาปรากฏมากที่สุด ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 (18 ราย) (1) พฤติกรรม เกี่ยวกับการเรียนมีผลกระทบต่อการสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนจำนวน 32 ราย พฤติกรรมที่พบได้แก่ นักเรียนเรียนไม่ทันกลุ่มเพื่อน เข้าใจบทเรียนได้ช้า มีสมาธิในการ เรียนสั้น มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยโดยเฉพาะวิชาทักษะ มีอุปสรรคการเรียนไม่ครบ เหม่อลอย ขาดความมั่นใจในตนเอง มักไม่ตอบหรือซักถามอาจารย์ เจอขงข่า ไม่กระตือ รือร้อน ทำงานช้า ขาดเรียนหรือมาโรงเรียนสายบ่อย ลักษณะพฤติกรรมเหล่านี้พบมากใน ระดับประถมศึกษาตอนต้น (2) ลักษณะพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการปรับตนเองได้แก่ ปัญหาทาง

อารมณ์ และสังคม จำนวน 18 ราย พบมากในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่น พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทั้งพฤติกรรมก้าวร้าว และดอยหนี ได้แก่ นักเรียนชอบรังแกผู้อื่น พุดเท็จ เก็บตัว ซึมเศร้า พุดไม่ซัด คิเตียนตนเอง วิตกกังวล ฯลฯ (3) ลักษณะ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทั้ง 2 กรณี เมื่อทำการศึกษารวบรวมข้อมูลตามกระบวนการแล้ว สามารถจำแนกสาเหตุของปัญหาได้ 4 กลุ่ม คือ สภาพครอบครัวและอบรมเลี้ยงดู 33 ราย เขาวิญญาค่ากว่าเกณฑ์เฉลี่ย 7 ราย โรคทางกาย 6 ราย เลือกแผนการเรียนไม่เหมาะสมกับความถนัด 4 ราย

อัมพร โอตระกูล และ เจตสันต์ แดงสุวรรณ (2524 : 45-53) ได้ทำ วิจัยเรื่อง "สุขภาพจิตนักเรียนชนบทในงานอนามัยชุมชนสูงเนิน" มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ โรงเรียนต่าง ๆ เห็นความสำคัญในนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสหศึกษาและครูในอำเภอ สีแก้ว จังหวัดนครราชสีมา จำนวนนักเรียน 1,220 คน ครูจำนวน 55 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามของศูนย์สุขภาพจิต กองสุขภาพจิต โดยให้ครูประจำชั้น เป็นบุคคลที่เขียนกรอกในแบบสอบถามนั้น ซึ่งในรูปแบบของแบบรายงานโรงเรียน ผลการ วิจัยแสดงว่า นักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิต 79 คน เป็นชาย 37 คน หญิง 42 คน ปัญหา สุขภาพจิตของนักเรียนที่พบมากที่สุดก็เป็นเรื่องปัญหาการเรียน ร้อยละ 43 ส่วนสาเหตุของ ปัญหาสุขภาพจิตนักเรียนที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาครอบครัวเด็กนักเรียนเอง ร้อยละ 54.3 และพบว่าครูส่วนใหญ่มีสุขภาพจิตดี ส่วนข้อเสนอแนะของครูในการแก้ปัญหาสุขภาพจิตนักเรียน นั้น ครูมีความเห็นว่า พ่อแม่เด็กควรให้ความสนใจเด็กมากขึ้น และพ่อแม่ลูกควรอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 62.9 นอกจากนี้ ครูเองควรเป็นที่ปรึกษาเรื่องต่าง ๆ ของนักเรียน ร้อยละ 14.8

อัมพร โอตระกูล และคณะ (2525 : 121-133) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาสุขภาพจิตในเขตเมือง" เมื่อ พ.ศ. 2522 วัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้ทราบ ถึงอิทธิพลขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตและเป็นประโยชน์ได้ในเชิง เปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มประชากรที่มีครอบครัว ประกอบอาชีพ และกลุ่มนักศึกษา (นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักศึกษาวิทยาลัยการศา) จำนวน 1,374 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เป็นแบบสอบถามที่ดัดแปลงมาจาก คอรัเนล เมคัล อินเด็กซ์ (Cornell Medical Index) ผลการวิจัยพบว่า พลเมืองในกรุงมีปัญหาด้านจิตใจ ร้อยละ 30 ในกลุ่มนักเรียน นักศึกษามีสุขภาพจิตดีกว่าผู้ใหญ่ซึ่งทำงานและมีครอบครัวแล้ว ผู้ใหญ่วัยครองเรือนอายุ 40-49 ปี มีปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด และพบว่าผู้ชายมีสุขภาพจิตดีกว่าผู้หญิง รองลงมาคือช่วงอายุ 20-39 ปี และสุขภาพจิตของผู้หญิงและผู้ชายไม่แตกต่างกันทางด้านลักษณะที่อยู่อาศัย พบว่าประชาชนที่อยู่แฟลตมีปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด โดยเฉพาะครอบครัวขยายแล้ว อาศัยอยู่แฟลตด้วยกัน

ชิววัฒน์ นิจนตร (2526 : 173-196) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพเชิงจิตสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร" เมื่อปี พ.ศ. 2526 วัตถุประสงค์ในการวิจัยนี้คือ เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพต่างกันมีลักษณะสุขภาพจิตด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างใดในสภาพปัจจุบัน และนักเรียนรับรู้สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ทางจิต และทางสังคม ความรู้สึกแออัด ความรู้สึกคับแค้นทางจิต มีสุขภาพจิตความก้าวร้าว และความซึมเศร้าแตกต่างกันอย่างไร อีกทั้งยังศึกษาภูมิหลังของครอบครัว โรงเรียน และลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนสามารถทำนายลักษณะสุขภาพจิตด้านต่าง ๆ ของนักเรียนมากน้อยต่างกันเพียงใด กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา และกรมอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,122 คน เป็นชาย 503 คน หญิง 619 คน แบบสอบถามที่ใช้ดัดแปลงมาจากแบบตรวจสอบสุขภาพจิต เอส-ซี-แอล-90 (SCL-90) ซึ่งมีแนววัดความก้าวร้าว ความซึมเศร้า และดัดแปลงมาจากแบบทดสอบของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าบรรยากาศแบบประชาธิปไตยในชั้นเรียน สามารถทำนายภาวะสุขภาพจิตได้ดีที่สุด วัยรุ่นหญิงมีสุขภาพจิตทุกด้านเสื่อมกว่าวัยรุ่นชาย วัยรุ่นจากครอบครัวแตกแยกและวัยรุ่นจากครอบครัวที่มีระดับเศรษฐกิจต่ำมีสุขภาพจิตเสื่อมกว่าพวกวัยรุ่นครอบครัวปกติ สังเกตของสถานศึกษาและผลการเรียน (คะแนนเฉลี่ยสะสม) เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตเพียงสองด้าน คือ ความวิตกกังวล และสุขภาพจิตรวม และอาชีพของผู้ปกครองเกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลเพียงด้านเดียว นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความรู้สึกแออัดมากกว่า คับแค้นทางจิตใจมากกว่าในวิทยาลัยของกรมอาชีวศึกษา นักเรียนชายและนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ

มีความคับแค้นทางจิตมากกว่า และเห็นว่าบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นประชาธิปไตยน้อยกว่า
นักเรียนหญิง

ฉวีวรรณ ทิริพรรณ และคณะ (2527 : 103-109) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
"สุขภาพจิตแก่นักเรียนในภาคเหนือ" เมื่อปี พ.ศ. 2526 วัตถุประสงค์คือเพื่อทราบถึง
ปัญหาสุขภาพจิตของแก่นักเรียน หาแนวทางแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตนักเรียนโดยครู และเพื่อ
ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูแนะแนวในโรงเรียน
ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8 จำนวน 75 โรงเรียน ครู 75 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยแสดงว่าปัญหาสุขภาพจิตที่พบมาก
ที่สุด คือ ปัญหาจากความยากจนและขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียน ร้อยละ 29.34
รองลงมาคือ ไม่สามารถประสบความสำเร็จในการเรียนโดยไม่ใช้สาเหตุมาจากปัญหาอื่น
ร้อยละ 14.67 และนักเรียนไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองหรือมีความลำบากในการ
ตัดสินใจ ร้อยละ 17.34 อีกทั้งสาเหตุจากการแยกกันอยู่ของพ่อแม่ ร้อยละ 28.21
ส่วนวิธีการแก้ปัญหาสุขภาพจิตในโรงเรียนนั้น จากการสำรวจร้อยละ 47.03 ไม่ทราบจะ
แก้ไขอย่างไร รองลงมาร้อยละ 11.53 คือ พยายามไปเยี่ยมนักเรียนที่บ้านและให้คำ
แนะนำแก่ผู้ปกครองเป็นรายบุคคล

พรทิมล วรวิฑูรท์หงส์ (2528 : 60-90) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษา
ความโน้มเอียงที่จะร่วมมือ การแข่งขันและลักษณะวิตกกังวลของวัยรุ่นภาคเหนือ" เมื่อ
พ.ศ. 2528 วัตถุประสงค์คือ เพื่อสำรวจความโน้มเอียงที่จะร่วมมือการแข่งขันในวัยรุ่น
โดยพิจารณาตามถิ่นที่อยู่ อายุ เพศ ชั้นเรียน และอาชีพของบิดาและเพื่อสร้างแบบทดสอบ
ที่ใช้ตัดสินลักษณะความร่วมมือหรือแข่งขันและแบบทดสอบที่ใช้วัดความวิตกกังวลโดยทั่วไปของ
วัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุ 11-16 ปี ในโรงเรียนราษฎร์ และ
โรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษาของเขตการศึกษา 3 จาก 21 โรงเรียน จำนวน
2,006 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม
ผลการวิจัยแสดงว่า วัยรุ่นหญิงมีจำนวนผู้ที่ร่วมมือมากกว่าชาย และวัยรุ่นชายจะมีจำนวนผู้แข่งขัน
มากกว่าหญิงเมื่อแยกตามระดับอายุพบว่า วัยรุ่นที่อายุ 11-13 ปี เป็นผู้ที่มีร่วมมือมากกว่า
แข่งขัน วัยรุ่นที่อายุ 14-16 ปี เป็นผู้ที่แข่งขันมากกว่าร่วมมือ เมื่อเปรียบเทียบวัยรุ่นที่บิดา

มีอาชีพแตกต่างกัน เช่น รับราชการ ค้าขาย เกษตรกรรม รับจ้างอื่น ๆ ปรากฏว่ามีจำนวนผู้ที่ร่วมมือและแข่งขันไม่แตกต่างกัน แต่จะมีแนวโน้มว่าทุก ๆ กลุ่มจะมีจำนวนผู้ที่ร่วมมือและแข่งขัน

การวิจัยในต่างประเทศ

แคนท์เวลล์ และ เบเกอร์ (Cantwell and Baker 1984 : 503-507) ทำวิจัยเรื่อง "บิดา มารดา ที่เจ็บป่วยทางจิตกับความผิดปกติทางจิตของเด็ก ๆ ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงสูงในครอบครัว" พบว่า บิดาหรือมารดาในครอบครัวที่มีคนใดคนหนึ่งเป็นโรคจิต ก็จะเป็นต้นเหตุให้บุตรในครอบครัวเป็นโรคจิตได้ และองค์ประกอบทางด้านจิต สังคม เช่น ความกดดันจากสภาพแวดล้อม จะทำให้เป็นโรคจิตได้ ซึ่งโรคจิตนี้มิใช่เกิดจากพันธุกรรมอย่างเดียว แต่จะเกิดจากสิ่งแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดู การรับตัวในสังคม เป็นต้น

ปอร์เทียส (Porteous 1985 : 465-478) ทำวิจัยเรื่อง "ปัญหาในวัยรุ่น เปรียบเทียบวัยรุ่นในอังกฤษและวัยรุ่นในไอร์แลนด์" พบว่า เด็กชายมีวุฒิภาวะน้อยกว่าเด็กหญิงในประสบการณ์ที่มีปัญหาเดียวกัน และมีความกังวลเกี่ยวกับความเป็นตัวของตัวเอง ความคิดของตนเองและมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เด็กหญิงมีความกังวลเกี่ยวกับบุคลิกภาพและอารมณ์ ทั้งสองเพศกังวลเกี่ยวกับความไม่อิสระ และรู้สึกไม่เป็นตัวของตัวเองก็พอเมื่อเทียบกับอายุ วัยรุ่นในอังกฤษมีปัญหาทางด้านวุฒิภาวะน้อยกว่าวัยรุ่นในอังกฤษ แต่มีความวิตกกังวลเหมือน ๆ กัน วัฒนธรรมที่แตกต่างกันเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงประสบการณ์ที่เป็นปัญหาของวัยรุ่นแตกต่างกัน

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและนอกประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นผลกระทบต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อม สภาพทางเศรษฐกิจ การอบรมเลี้ยงดู โรงเรียน ฯลฯ ที่มีผลทำให้นักเรียนมีปัญหาทางจิตและมีสุขภาพจิตเสื่อม เช่น จากความแออัดของที่อยู่อาศัย ปัญหาการเงิน ความกดดันจากครอบครัวที่มีปัญหาทางจิต แสดงให้เห็นว่าปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาในโรงเรียน รองลงมาคือปัญหาทางบ้าน ทางด้านการเงินก็พบว่า

เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด เช่นเดียวกัน ในครอบครัวที่บิดามารดาคบใครคนหนึ่งเป็นโรคจิต ก็จะทำให้ครอบครัวมีปัญหาทางจิตได้ เด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่อ่อนไหวง่าย ดังนั้นจึงเกิดความเครียดและความวิตกกังวล ใ้จากการเรียน การเงิน และครอบครัว เมื่อมีปัญหา สะเทือนอารมณ์มากขึ้น และไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพวะในสังคมปัจจุบัน ก็อาจจะ เป็นโรคจิตได้ จากการสำรวจพบว่าร้อยละ 30 ของประชากรในกรุงเทพมหานครมีปัญหา สุขภาพจิต และจากการสำรวจนักศึกษาปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า มีปัญหาทางจิต ร้อยละ 44.2 ซึ่งต้องได้รับการรักษาจากแพทย์ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงสนใจ ที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ "สุขภาพจิตและการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน รัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร" ผลที่ได้จากการวิจัยทำให้ทราบว่า ในปัจจุบันมีนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาสุขภาพจิตและปัญหาการปรับตัวมากน้อยเพียงใด และจะเป็น เครื่องชี้ให้เห็นถึงภาวะเสี่ยงของสังคมไทยในอนาคตให้เป็นอย่างไร และนำผลที่ได้เสนอให้ ครู โรงเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือกันป้องกันและ แก้ไขปัญหาสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย